EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 1.4.2026.
COM(2026) 153 final

2026/0085 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko groza Lēmumu (ES) 2015/1814, lai izbeigtu tirgus stabilitātes rezervē esošo kvotu atzīšanu par nederīgām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar Direktīvu (ES) 2018/410[1] tika grozīts Lēmums (ES) 2015/1814[2] par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) tirgus stabilitātes rezerves (TSR) darbību. Mērķis bija uzlabot ES ETS rezultativitāti un stabilitāti ilgtermiņā, cita starpā no 2023. gada atzīstot par nederīgām rezervē esošās kvotas, kas pārsniedz sliekšņvērtību, kura vienāda ar iepriekšējā gadā izsolīto kvotu kopskaitu. Šī sliekšņvērtība no 2024. gada ar Direktīvu (ES) 2023/959[3] tika mainīta no dinamiskas sliekšņvērtības uz fiksētu 400 miljonu kvotu sliekšņvērtību, lai nodrošinātu, ka rezervē esošo kvotu līmenis ir paredzams.

Ar Lēmumu (ES) 2015/1814 Komisijai ir uzdots pastāvīgi uzraudzīt rezerves darbību un rezervi izskatīt, balstoties uz ES ETS kvotu tirgus analīzi, un vajadzības gadījumā nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu. Šis priekšlikums attiecas uz konkrētu šīs izskatīšanas secinājumu. Kopš stājās spēkā noteikums par rezervē esošo kvotu atzīšanu par nederīgām, par nederīgām ir atzītas kopumā 3,2 miljardi kvotu un ES ETS ir atjaunots līdzsvars starp piedāvājumu un pieprasījumu. Atļaujot TSR saglabāt lielāku kvotu skaitu tā vietā, lai tās atzītu par nederīgām, varētu nodrošināt būtisku likviditātes rezervi, kas dotu iespēju tikt galā ar tirgus spriedzi pēc 21. gs. 30. gadu vidus. Šā iemesla dēļ rezervē esošās kvotas vairs nevajadzētu atzīt par nederīgām, lai rezervē varētu palikt lielāks kvotu skaits. Tas TSR dos iespēju nākamajā desmitgadē atbrīvot vairāk kvotu, lai līdzsvarotu tirgu. Šis mērķētais grozījums palīdz aizsargāt sakārtotu, raitu un efektīvu ES ETS satvara darbību. Gaidāmajā TSR izskatīšanā, kuras pamatā būs padziļināta uz nākotni vērsta analīze, tiks novērtēta to parametru piemērotība, ko izmanto, lai noteiktu, vai kvotas uzņemt rezervē vai atbrīvot no tās, un vajadzības gadījumā tiks ierosinātas izmaiņas, lai TSR varētu turpināt rezultatīvi darboties gan pārpalikuma, gan deficīta situācijās nolūkā sasniegt ES klimata mērķrādītājus.

• Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

TSR ir ES ETS emisijas kvotu tirgus stabilitātes instruments. TSR nodrošina, ka ES ETS ir saskanīga ar citām rīcībpolitikām. Piemēram, ja citas rīcībpolitikas ir sekmīgas, rodas kvotu pārpalikums, ko TSR absorbē. Savukārt, ja citas rīcībpolitikas nav sekmīgas un emisijas joprojām ir augstas, TSR atbalsta oglekļa tirgu, atbrīvojot papildu kvotas. Ar šo priekšlikumu tiek selektīvi mainīts viens TSR parametrs, neietekmējot tās vispārējo struktūru un citas Savienības rīcībpolitikas tieši neskarot.

• Saskanība ar citām Savienības politikas jomām

Saskanība ar citām ES rīcībpolitikām tiek panākta, nodrošinot tā tiesiskā regulējuma konsekvenci, kas ieviests, lai sasniegtu 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītājus. Tas kopā ar atlikušajiem paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" pasākumiem ir novērtēts ietekmes novērtējumā, kas pievienots Direktīvai (ES) 2023/959, ar kuru tika grozīts Lēmums (ES) 2015/1814.

---

1 OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.
2 OV L 264, 9.10.2015., 1. lpp.
3 OV L 130, 16.5.2023., 134. lpp.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 192. panta 1. punkts. Saskaņā ar LESD 191. pantu un 192. panta 1. punktu Eiropas Savienībai ir jāpalīdz sasniegt vairākus mērķus, to vidū šādus: saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti un sekmēt starptautiska mēroga pasākumus nolūkā risināt reģionāla un globāla mēroga vides problēmas, jo īpaši cīnīties pret klimata pārmaiņām. ES ETS palīdz cīnīties pret klimata pārmaiņām, savukārt TSR ir svarīga loma ES ETS darbībā kā ar Direktīvu 2003/87/EK izveidotā kvotu tirgus stabilitātes instrumentam.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, kuras risināšanā koordinēta ES rīcība valstu un vietējā līmeņa rīcību papildina un pastiprina rezultatīvāk nekā nekoordinēta rīcība. Koordinācija ES līmenī uzlabo klimatrīcības rezultativitāti.

ES ETS darbojas pilnīgi saskaņoti kā ES mēroga sistēma, un tās mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķas dalībvalstis, rīkodamās vienas. Ņemot vērā sistēmas mērogu un ietekmi, šos mērķus vislabāk var sasniegt ES līmenī. Tāpat, tā kā TSR ir ar Direktīvu 2003/87/EK izveidotā ES ETS emisijas kvotu tirgus stabilitātes nodrošināšanas instruments, arī tās mērķi nevar pietiekami labi sasniegt, ja dalībvalstis nerīkojas koordinēti. Lēmums (ES) 2015/1814 ir spēkā esošs ES pasākums klimata pārmaiņu apkarošanas jomā. Saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts LESD 5. pantā, lēmumu grozīt, kā paredz šis priekšlikums, nevar valsts vai vietējā līmenī; tam ir nepieciešama rīcība ES līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo paredz vienīgi tādus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai izmakslietderīgi sasniegtu ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju, vienlaikus nodrošinot pienācīgu ar Direktīvu 2003/87/EK izveidotā ES ETS emisijas kvotu tirgus darbību.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lēmums ir piemērots instruments mērķētam TSR izveides lēmuma grozījumam.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Priekšlikumā ir ņemta vērā pieredze ar TSR darbību un — kopš 2023. gada — TSR turēto kvotu atzīšanu par nederīgām virs noteikta sliekšņa. TSR ar mehānismu, kas paredz kvotas uzņemt rezervē un atzīt par nederīgām, kopumā ir sekmīgi izpildījusi savu mērķi likvidēt vēsturisko kvotu pārpalikumu, kas bija uzkrājies kopš 2008. gada ekonomiskās krīzes, un dot iespēju starptautiskos kredītus tieši izmantot ES ETS, tādējādi atjaunojot uzticēšanos sistēmai un atbalstot spēcīgu oglekļa cenas signālu.

Kopš TSR darbības sākuma 2019. gadā kopējais tajā uzņemtais kvotu daudzums līdz 2024. gada beigām bija 2,7 miljardi kvotu, kas kopā ar 900 miljoniem kvotu, kuras tika atliktas 2014.–2016. gadā un ieskaitītas rezervē, ievērojami pārsniedza vēsturisko

pārpalikumu[4]. No šīm TSR turētajām kvotām līdz 2024. gada beigām 3,2 miljardi kvotu tika atzītas par nederīgām.

TSR ir sekmīgi sasniegusi savu konkrēto mērķi samazināt vēsturisko pārpalikumu kvotu tirgū. Izskatīšanā secināts, ka nākamajā desmitgadē rezervei vajadzētu turēt vairāk kvotu, nekā paredz pašreizējais 400 miljonu limits, lai vajadzības gadījumā varētu no rezerves atbrīvot lielāku daudzumu tirgus līdzsvarošanai. Tāpēc rezervē turēto kvotu atzīšana par nederīgām būtu jāizbeidz, lai rezervē varētu palikt lielāks kvotu skaits.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikuma pamatā ir apspriešanās ar ieinteresētajām personām ES ETS un TSR 2021. gada izskatīšanas kontekstā un apspriešanās ar ieinteresētajām personām sakarā ar gaidāmo ES ETS un TSR 2026. gada izskatīšanu. Atbildot uz jautājumu par iespējamām turpmākām TSR izmaiņām, izmaiņas, kas sabiedriskajā apspriešanā par svarīgām tika atzītas visbiežāk, bija koriģēt noteikumu, kas paredz rezervē turētās kvotas atzīt par nederīgām, lai turēto kvotu daudzumu palielinātu virs 400 miljoniem kvotu. Šī nostāja tika skaidrota ar to, ka TSR ir atrisinājusi tirgus pārpalikuma problēmu, un ar nepieciešamību nodrošināt tirgus likviditāti un stingrākas intervences iespējas, lai novērstu cenu svārstības nākotnē.

Priekšlikuma pamatā ir arī dalībvalstu atsauksmes un regulāras diskusijas ar valstu kompetentajām iestādēm un ieinteresētajām personām par dažādiem jautājumiem, kas saistīti ar ES ETS īstenošanu, lai uzlabotu tās darbību un rezultativitāti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ņemot vērā minētos apstākļus un grafiku, Komisija ir no dalībvalstīm un ieinteresētajām personām ievākusi atsauksmes par labākajiem pasākumiem, ar ko sasniegt priekšlikuma mērķus, proti, uzlabot ES ETS emisijas kvotu tirgus darbību.

- **Ietekmes novērtējums**

Šim priekšlikumam nav veikts atsevišķs ietekmes novērtējums, jo tajā ir izmantots darbs, kas veikts, gatavojot ES ETS un TSR ietekmes novērtējumu vispārējās pārskatīšanas priekšlikumam, kuru Komisija plāno pieņemt 2026. gada jūlijā. Turklāt ar Lēmumu (ES) 2015/1814 Komisijai ir uzdots pastāvīgi uzraudzīt rezerves darbību un vajadzības gadījumā ierosināt izskatīšanu, lai, balstoties uz uzraudzību, uzlabotu rezultativitāti, administrēšanu un praktisko piemērošanu. Turklāt šajā priekšlikumā paredzētās selektīvās TSR izmaiņas novērtēt palīdz vairāki tā ietekmes novērtējuma elementi, kas pievienots Direktīvai (ES) 2023/959, ar kuru TSR grozīta.

Kvotu nederīguma mehānisma mērķis bija konkrēti palīdzēt prognozējami samazināt vēsturisko pārpalikumu kvotu tirgū, palīdzot sasniegt TSR virsmērķi nodrošināt tirgus stabilitāti un noturību ilgtermiņā. Tomēr nederīguma sliekšņvērtības nenoteiktība var nebūt optimāli pieskaņota mainīgajām tirgus vajadzībām un maksimālajai robežvērtībai, kas tiek samazināta. Ja kvotu atzīšana par nederīgām tiks izbeigta, rezervē varēs būt lielāks kvotu kopums, nodrošinot likviditātes rezervi, kas dotu iespēju tikt galā ar tirgus spriedzi pēc 21. gs. 30. gadu vidus. Analīze, kas veikta sakarā ar ETS izskatīšanu, kuru Komisija plāno pieņemt

[4] 2012. gadā vēsturiskais Eiropas Savienības kvotu (ESK) pārpalikums bija 917 miljoni. Ņemot vērā, ka apritē esošo kvotu kopskaits 2012. gadā sākotnēji bija 1750 miljoni *EUA*, visu, kas pārsniedz TSR augšējo sliekšņvērtību — 833 miljonus *EUA* —, var uzskatīt par vēsturisko pārpalikumu.

2026. gada jūlijā, liecina, ka ir steidzami vajadzīgs priekšlikums pēc iespējas drīzāk izbeigt rezervē esošo kvotu atzīšanu par nederīgām, lai rezervē varētu palikt lielāks kvotu skaits.

Mainīgajā tirgus kontekstā, ņemot vērā vēsturiskā pārpalikuma sarukumu un prognozēto spriedzi tirgū, tiek prognozēts, ka turpmāka kvotu atzīšana par nederīgām samazinātu kopējo kvotu piedāvājumu ES ETS tirgū nākamajās desmitgadēs, tā palielinot vispārējo deficītu tirgū un izraisot cenu pieaugumu gan tagad, gan nākotnē. Tas savukārt ietekmēs TSR virsmērķi nodrošināt tirgus stabilitāti un noturību ilgtermiņā.

Tāpēc šajā priekšlikumā ir paredzēts mērķorientēts TSR grozījums, kas paredz izbeigt kvotu atzīšanu par nederīgām, nemainot TSR vispārējo struktūru. Grozījuma mērķis ir uzlabot tās spēju nodrošināt turpmāku tirgus stabilitāti un noturību, balstoties uz jaunāko informāciju un ļaujot rezervē palikt lielākam skaitam kvotu kā likviditātes un stabilitātes rezervei.

- **Pamattiesības**

Priekšlikumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas ir izklāstīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā[5]. Saskaņā ar hartas 37. pantā noteikto ilgtspējīgas attīstības principu priekšlikums veicina virzību uz mērķi panākt augstu vides aizsardzības līmeni.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

ETS rada ievērojamus ieņēmumus dalībvalstu budžetā, un priekšlikums — galvenokārt šīs saiknes dēļ — var netieši ietekmēt valstu budžetu. Priekšlikums arī palīdzēs uzlabot cenu ilgtermiņa paredzamību dalībvalstīm, samazinot cenu svārstīgumu.

Kā norādīts pievienotajā tiesību akta finanšu un digitālajā pārskatā, šā priekšlikuma īstenošanai nebūs jāpalielina Komisijas dienestu budžetspēja.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ar priekšlikumu tiek izdarīts mērķtiecīgs grozījums TSR noteikumā, kas paredz rezervē turētās kvotas virs noteikta līmeņa atzīt par nederīgām. Priekšlikuma pamatā ir 2021. gada ES ETS un TSR izskatīšanas ietekmes novērtējuma secinājumi. Tajā ir ņemtas vērā arī atsauksmes no lielākās daļas dalībvalstu un citām ieinteresētajām personām 2026. gada ETS un TSR izskatīšanas kontekstā, kā arī padziļināta ekonomiskā analīze, kas veikta minētās izskatīšanas ietvaros.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikumā ir noteikts beigu datums TSR lēmuma noteikumam, kas paredz atzīt par nederīgām ES ETS kvotas virs 400 miljonu kvotu sliekšņa.

Kopš 2023. gadā sāka darboties TSR lēmuma 1. panta 5.a punkta noteikums, kas paredz rezervē esošās kvotas virs noteikta sliekšņa atzīt par nederīgām, par nederīgām ir atzītas kopumā 3,2 miljardi kvotu un ES ETS ir atjaunots līdzsvars starp piedāvājumu un pieprasījumu. Tas nozīmē, ka noteikums par kvotu atzīšanu par nederīgām ir sasniedzis mērķi. No šā grozījuma spēkā stāšanās dienas tā piemērošana būtu jābeidz. Jo agrāk priekšlikums tiks pieņemts, jo vairāk kvotu netiks atzītas par nederīgām un paliks TSR.

[5] OV C 326, 26.10.2012., 391. lpp.

2026/0085 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

ar ko groza Lēmumu (ES) 2015/1814, lai izbeigtu tirgus stabilitātes rezervē esošo kvotu atzīšanu par nederīgām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[6],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[7],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) 2016. gada novembrī stājās spēkā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemtais Parīzes nolīgums, kas Eiropas Savienības vārdā apstiprināts ar Padomes Lēmumu (ES) 2016/1841[8] (“Parīzes nolīgums”). Tā puses ir vienojušās globālo vidējās temperatūras pieaugumu ierobežot krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiekties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni.

(2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2015/1814[9] tika izveidota tirgus stabilitātes rezerve, lai Eiropas oglekļa tirgū mazinātu piedāvājuma un pieprasījuma nelīdzsvarotības risku un to padarītu noturīgāku pret tirgus satricinājumiem.

(3) Pienācīgas Eiropas oglekļa tirgus un tirgus stabilitātes rezerves darbības analīze, kas veikta saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 3. pantu, liecina, ka, lai palielinātu tirgus

---

6 OV C , ., . lpp.

7 OV C , ., . lpp.

8 Padomes Lēmums (ES) 2016/1841 (2016. gada 5. oktobris) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu (OV L 282, 19.10.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj).

9 Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris) par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK (OV L 264, 9.10.2015., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj).

ilgtermiņa paredzamību, rezervē turētās kvotas, kuru apjoms pārsniedz 400 miljonus kvotu, vairs nebūtu jāatzīst par nederīgām.

(4) Tādēļ Lēmums (ES) 2015/1814 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lēmuma (ES) 2015/1814 5. pantam pievieno šādu punktu:

“No [ierakstīt šā tiesību akta spēkā stāšanās dienu] 1. panta 5.a punktu vairs nepiemēro.”

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

Saturs

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS 3
1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums 3
1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma 3
1.3. Mērķi 3
1.3.1. Vispārīgie mērķi 3
1.3.2. Konkrētie mērķi 3
1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme 3
1.3.4. Snieguma rādītāji 3
1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz: 3
1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums 3
1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tai skaitā sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks 3
1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē "ES iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi. 3
1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas 4
1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem 4
1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tai skaitā pārdales iespējas, novērtējums 4
1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums 5
1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes 5
2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI 6
2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi 6
2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma 6
2.2.1. Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums 6
2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu 6
2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī) 6
2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi 6
3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME 7

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas 7
3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām 8
3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām 8
3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta 8
3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām) 9
3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām 11
3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta 11
3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības 11
3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta 11
3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām12
3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu 12
3.2.7. Trešo personu iemaksas 12
3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem 13
4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA 13
4.1. Digitālās vajadzības 13
4.2. Dati 13
4.3. Digitālie risinājumi 13
4.4. Sadarbspējas novērtējums 13
4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi 13

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko attiecībā uz to, lai izbeigtu tirgus stabilitātes rezervē esošo kvotu atzīšanu par nederīgām, groza Lēmumu (ES) 2015/1814

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Rīcība klimata jomā

3. izdevumu kategorija. Dabas resursi un vide

9. sadaļa. Vide un rīcība klimata politikas jomā

1.3. Mērķi

1.3.1. Vispārīgie mērķi

Priekšlikuma mērķis ir uzlabot tirgus stabilitātes rezerves rezultativitāti piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvarošanas ziņā.

1.3.2. Konkrētie mērķi

Priekšlikums paredz mērķētus tirgus stabilitātes rezerves parametru grozījumus.

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Paredzams, ka priekšlikums uzlabos ES ETS tirgus likviditāti, stabilitāti un paredzamību.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzi progresam un sasniegumiem.

Rezerve risina jautājumu par kvotu piedāvājuma un pieprasījuma strukturālo bilanci tirgū.

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību[10]

✓esošas darbības pagarināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tai skaitā sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Mērķēts tirgus stabilitātes rezerves parametru grozījums

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai

[10] Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

papildināmība). Šā punkta izpratnē "ES iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ir ES mēroga instruments.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Ņemot vērā emisiju samazināšanas mērķrādītāju 2030. gadam un klimatneitralitātes mērķi, kas jāsasniedz līdz 2050. gadam, ir vajadzīga spēcīgāka ES rīcība, kas cita starpā nozīmē nodrošināt rezultatīvāku, labāk funkcionējošu un noturīgāku oglekļa tirgu.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Priekšlikums papildina pašreizējo rīcībpolitisko satvaru. Tas ir saderīgs ar 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tai skaitā pārdales iespējas, novērtējums

—

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

☐ **ierobežots ilgums**

– ☐ priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.

– ☐ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam

✓**beztermiņa**

– īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

✓Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

– ✓ko veic tās struktūrvienības, tai skaitā personāls Savienības delegācijās

– ☐ ko veic izpildaģentūras

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt)

– ☐ Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam

– ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām

– ☐ publisko tiesību subjektiem

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas

– ☐ struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas kopējās ārpolitikas un drošības politikas darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā

– ☐· struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai.

Piezīmes

Iniciatīvu turpinās pārvaldīt pašreizējā komanda. Papildu darbinieki nav vajadzīgi.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Priekšlikums turpina darbu, kas sākts ar Eiropas Klimata aktu, paredzot, ka Komisijai jāveic tādi paši novērtējumi (kā tas jau tiek darīts). Eiropas Klimata akts neparedz papildu ziņošanas pienākumu uzlikšanu dalībvalstīm, un tā vietā balstās uz grodo siltumnīcefekta gāzu emisiju pārredzamības satvaru un citu klimatisko informāciju, ko paredz Regula par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Neattiecas. Priekšlikums neīsteno finanšu programmu, bet gan veido ilgtermiņa rīcībpolitiku. Pārvaldības režīms, finansējuma apgūšanas mehānismi, maksāšanas kārtība un kontroles stratēģijas attiecībā uz kļūdu īpatsvaru nav piemērojamas.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Saskaņā ar ETS direktīvu Komisija regulāri novērtē panākto progresu, un tā var nākt klajā ar ieteikumiem un papildu pasākumiem.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Šī iniciatīva nerada jaunas būtiskas kontroles/riskus, uz kuriem neattiektos pastāvošā iekšējās kontroles sistēma. Papildus Finanšu regulas piemērošanai nav paredzēti nekādi citi īpaši pasākumi.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Papildus Finanšu regulas piemērošanai nav paredzēti nekādi citi īpaši pasākumi.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

<u>Sarindotas</u> pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.[11]	no EBTA valstīm[12]	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm[13]	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
3.	09.02.03.00	Dif.	JĀ	JĀ	NĒ	JĀ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

<u>Sarindotas</u> pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

[11] Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.
[12] EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.
[13] Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātes no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	

ĢD: <…….>			Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	**KOPĀ DFS 2021–2027**
Darbības apropriācijas							
Budžeta pozīcija	Saistības	(1a)					**0,000**
	Maksājumi	(2a)					**0,000**
Budžeta pozīcija	Saistības	(1b)					**0,000**
	Maksājumi	(2b)					**0,000**
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem							
Budžeta pozīcija		(3)					**0,000**
KOPĀ apropriācijas <…….> ĢD	Saistības	=1a+1b+3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
	Maksājumi	=2a+2b+3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

			Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	**KOPĀ DFS 2021–2027**
KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**

	Maksājumi	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
KOPĀ apropriācijas <…> IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	=4+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
daudzgadu finanšu shēmā	Maksājumi	=5+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām)

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ⇩			**2024.** gads		**2025.** gads		**2026.** gads		**2027.** gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						**KOPĀ**	
	IZNĀKUMI																	
	Veids [14]	Vidējais izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1[15]…																		
— Iznākums																		
— Iznākums																		
— Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais mērķis																		

[14] Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

[15] Kā aprakstīts 1.3.2. punktā "Konkrētie mērķi".

Nr. 1																
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 …																
— Iznākums																
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																
KOPSUMMAS																

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ 2021–2027
7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Citi administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
KOPĀ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)		0	0	0	0
20 01 02 03 (ES delegācijas)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)					
20 02 01(*AC, END,* ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		0	0	0	0
20 02 03 (*AC, AL, END* un *JPD* ES delegācijās)		0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	0	0	0	0
	— ES delegācijās	0	0	0	0
01 01 01 02 (*AC, END* – netiešā pētniecība)		0	0	0	0
01 01 01 12 (*AC, END* – tiešā pētniecība)		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas		0	0	0	0

KOPĀ	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

Obligāti: nākamajā tabulā jāiekļauj priekšlikumā/iniciatīvā ietverto ar digitālajām tehnoloģijām saistīto investīciju labākā aplēse.

Izņēmuma kārtā, ja tas vajadzīgs priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai, 7. izdevumu kategorijas apropriācijas būtu jānorāda noteiktajā pozīcijā.

Apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā būtu jāatspoguļo kā "IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam". Šie izdevumi attiecas uz darbības budžetu, kas izmantojams, lai atkārtoti izmantotu / pirktu / izstrādātu IT platformas/instrumentus, kas ir tieši saistīti ar iniciatīvas īstenošanu, un uz saistītajām investīcijām (tādām kā licences, pētījumi, datu glabāšana utt.). Tabulā sniegtajai informācijai būtu jāatbilst 4. iedaļā "Digitālā dimensija" sniegtajai informācijai.

KOPĀ digitālās un IT apropriācijas	Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	**KOPĀ DFS 2021–2027**
7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
IT izdevumi (korporatīvie)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					
IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
KOPĀ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

– ✓ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

Papildu resursi nav vajadzīgi. Iniciatīvu turpinās pārvaldīt pašreizējā komanda.

– ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

– ☐ jāpārskata DFS

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

– ✓ nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums

– ☐ ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2024. gads	**2025.** gads	**2026.** gads	**2027.** gads	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru					
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas					

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ✓ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
  - ☐ pašu resursus
  - ☐ citus ieņēmumus
  - ☐ atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[16]			
		2024. gads	**2025.** gads	**2026.** gads	**2027.** gads
……. pants					

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālās vajadzības

Nav digitālo vajadzību.

4.2. Dati

Nav konstatētas digitālās vajadzības.

4.3. Digitālie risinājumi

Nav konstatētas digitālās vajadzības.

4.4. Sadarbspējas novērtējums

Nav konstatētas digitālās vajadzības.

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

Nav konstatētas digitālās vajadzības.

[16] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.